

Αφγανιστάν: η στρατιωτική επέμβαση και η κατοχή οδήγησε στην ...επιστροφή των Ταλιμπάν στην εξουσία

του Αλέξη Λιοσάτου

Λίγο πριν ολοκληρώσουν την αποχώρηση τους οι ΗΠΑ από το Αφγανιστάν, οι Ταλιμπάν (τους οποίους, ας μην ξεχνάμε έχουν εξοπλίσει και ενισχύσει κατά καιρούς και οι ίδιες οι ΗΠΑ) έκαναν έναν υγιεινό περίπατο και χωρίς την παραμικρή αντίσταση κατέλαβαν όλη τη χώρα, μέχρι και την πρωτεύουσα Καμπούλ. Τα φιλοαμερικανικά αφγανικά στρατεύματα, που υποτίθεται θα εξασφάλιζαν τη συνέχεια του καθεστώτος μετά την αποχώρηση των ΗΠΑ, ουσιαστικά τράπηκαν σε φυγή. Τόση ... «δημοκρατία» έχτισε η επέμβαση της Δύσης και η 20χρονη κατοχή.

Οι ΗΠΑ μπήκαν στο Αφγανιστάν το 2001 ως κατακτητές και επέβαλαν καθεστώς-μαριονέτα, «δοσιλογικό» καθεστώς όπως θα λέγαμε στην Ελλάδα με βάση την εμπειρία της ναζιστικής κατοχής. Οι ΗΠΑ και τα καθεστώτα τους παρέμειναν όλα αυτά τα χρόνια μισητά με ελάχιστο λαϊκό έρεισμα, και το τελικό αποτέλεσμα μιας 20ετούς κατοχής ήταν η πολιτική ενίσχυση των Ταλιμπάν.

Οι ΗΠΑ μπήκαν στο Αφγανιστάν με αφορμή την επίθεση στους δίδυμους πύργους την 11^η Σεπτεμβρίου 2001. Η αιτία ήταν τα σχέδια της Ουάσινγκτον ήδη από τη δεκαετία του '90 για «αναμόρφωση» της Μέσης Ανατολής. Το σχέδιο προέβλεπε πόλεμο και εγκατάσταση φιλοαμερικανικών κυβερνήσεων σε μια σειρά χωρών όπως το Αφγανιστάν, το Ιράκ, η Συρία, ο Λίβανος και στο τέλος το Ιράν, την εξουδετέρωση αντίπαλων ένοπλων δυνάμεων όπως η Χαμάς, η Χεζμπολάχ κι οι Ταλιμπάν, η κατάκτηση των περιοχών με τα πετρελαϊκά κοιτάσματα και η στέρηση αυτών από την ανερχόμενη -

από τότε- Κίνα.

Αυτά τα σχέδια πήγαν όλα κατά διαόλου. Η αντίσταση που βρήκαν οι κατακτητές ΗΠΑ και οι σύμμαχοί τους οδήγησαν σε στρατιωτικές και κυρίως πολιτικές αποτυχίες, καθώς τα ντόπια καθεστώτα παρέμειναν μισητά ή ανατράπηκαν (πχ Ιράκ, όπου τελικά ενισχύθηκε η επιρροή του Ιράν), στο εσωτερικό των ΗΠΑ οι στρατιωτικές επεμβάσεις απονομιμοποιήθηκαν, οι «ισλαμιστές τρομοκράτες» ενισχύθηκαν και γεννήθηκε το ακόμα «χειρότερο» ISIS, το οποίο κέρδισε επιρροή στη Μ.Ανατολή αλλά και στην Αφρική, η Χεζμπολάχ ενισχύθηκε, περιφερειακές στρατιωτικές δυνάμεις-χώρες ενίσχυσαν τον ρόλο τους και τρώθηκε η δυνατότητα των ΗΠΑ να τις επηρεάζουν (πχ Τουρκία, Σ.Αραβία, Ισραήλ) ή να τις τρομάζουν (πχ Ιράν, Συρία), η Αραβική Άνοιξη οδήγησε σε απώλεια ελέγχου και σε χώρες της Βόρειας Αφρικής, ενώ η Κίνα και η Ρωσία ενισχύθηκαν και πάτησαν πολύ περισσότερο πόδι στη Μ.Ανατολή. Όλα αυτά έχουν στη βάση τους την σχετική αποδυνάμωση των ΗΠΑ ως μακράν μεγαλύτερης ιμπεριαλιστικής υπερδύναμης και παγκόσμιου χωροφύλακα και την ενίσχυση του αντίπαλου ιμπεριαλιστικού δέους, την πλευρά Κίνας-Ρωσίας, ιδιαίτερα της πρώτης, που ήδη προσεγγίζει σε οικονομικό επίπεδο τις ΗΠΑ και εξαπλώνεται οικονομικά ταχέως σε όλο τον πλανήτη.

Οι ΗΠΑ δεν ηττήθηκαν κατά βάση στρατιωτικά στο Αφγανιστάν, αλλά ηττήθηκαν πολιτικά και ενίσχυσαν την πεποίθησή τους για την ανάγκη στροφής στην εξωτερική πολιτική, τη λογική του «πίβοτ στην Ασία» που κρατά ήδη από την εποχή Ομπάμα, με μεταφορά του κέντρου ανταγωνισμού των ΗΠΑ με την Κίνα στον Ειρηνικό Ωκεανό (πχ Ταϊβάν), δηλαδή στην «αυλή» της Κίνας. Αυτή η εξέλιξη δεν είναι λιγότερο επικίνδυνη, αντίθετα κάνει την πιθανότητα στρατιωτικών συγκρούσεων μεταξύ τους μεγαλύτερη, ιδιαίτερα όσο η Κίνα συνεχίζει να κερδίζει έδαφος οικονομικά (και οι ΗΠΑ –με λογικά και ιστορικά κριτήρια- δεν σκοπεύουν να αφήσουν αναξιοποίητη την -προς το παρόν- στρατιωτική υπεροχή τους για να παραχωρήσουν την οικονομική πρωτοκαθεδρία τους).

Τα αμερικανικά στρατεύματα δολοφόνησαν (πάνω από 150.000 Αφγανοί άμαχοι νεκροί κατά τη διάρκεια της κατοχής), βίασαν και βασάνισαν, «παρήγαγαν» εκατομμύρια πρόσφυγες και τραυματίες πολέμου, το καθεστώς τους ποτέ δεν εξασφάλισε ειρήνη και ευημερία για τον φτωχό πληθυσμό του (που συνέχισε να μεταναστεύει μαζικά όλα αυτά τα χρόνια για να γλιτώσει από τη φτώχεια και τον πόλεμο) και όταν αποφάσισαν να εγκαταλείψουν το Αφγανιστάν, εγκατέλειψαν ακόμα και μεγάλο τμήμα συνεργατών τους στο έλεος των Ταλιμπάν. Οι ΗΠΑ και το δοσιλογικό καθεστώς μάλιστα μπήκαν σε διάλογο με τους Ταλιμπάν για την ομαλή διαδοχή εξουσίας και σκοπεύουν να συνεχίσουν τις δοσοληψίες με το καθεστώς Ταλιμπάν, για να μην στραφούν οι τελευταίοι αποκλειστικά προς την Κίνα, που θα ενισχυθεί περαιτέρω στη Μ.Ανατολή. Οι δε αμερικανοί στρατιώτες άνοιξαν πυρ απέναντι στο πλήθος των Αφγανών που συνέρρευσε στο αεροδρόμιο της Καμπούλ για να διαφύγει από τη χώρα (όσοι θεωρούν ότι κινδυνεύουν από την εκδικητική μανία των Ταλιμπάν), σκότωσαν τουλάχιστον 5 άτομα, για να «επιβάλλουν την τάξη» (άλλωστε οι περισσότεροι πρόθυμοι σύμμαχοι των κατακτητών δεν προβλεπόταν να σωθούν- ουδείς πιο αχάριστος του ευεργετηθέντος).

Γι' αυτόν τον λόγο είναι τελείως υποκριτικά τα κροκοδείλια δάκρυα της Δύσης περί «επιστροφής στον σκοταδισμό των Ταλιμπάν, που θα καταπιέζουν άγρια τις γυναίκες» κλπ.

Καμιά δημοκρατία δεν έφερε το δοσιλογικό καθεστώς για τον λαό και καμιά ελευθερία στις γυναίκες. Η δημοκρατία δεν προκύπτει από ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις αλλά από την πάλη των λαών απέναντι στους καταπιεστές τους. Αντίθετα η ιμπεριαλιστική επέμβαση μπορεί να ενισχύσει τους αντιδραστικούς κύκλους, γιατί «ουδείς μισητότερος του κατακτητή», οπότε ακόμα και τα πιο σκοταδιστικά καθάρματα μπορούν να φανούν κάποια σανίδα σωτηρίας για τον κόσμο που υποφέρει. Αυτό έγινε και με τους Ταλιμπάν.

Στις χώρες της Μ.Ανατολής κάποτε το εργατικό κίνημα και η Αριστερά ήταν μαζικές δυνάμεις, τα λάθη αυτών και το κενό τους

ήρθε να καλύψει το -αντιδραστικό- πολιτικό Ισλάμ, που όμως ανέλαβε την ηγεσία της πάλης απέναντι στον κατακτητή. Είναι μια παρόμοια διαδικασία με αυτή που διαδραματίζεται στην Ευρώπη τις τελευταίες δεκαετίες, όπου το κενό της Αριστεράς ήρθε να καλύψει η Ακροδεξιά. Η Αριστερά στην Ανατολή όπως και η Αριστερά στη Δύση, παρά τις διάφορες εκδοχές και συνθήκες, είχαν ως κοινό σημείο ότι πολιτικά ήταν δυνάμεις ταξικής συνεργασίας, δυνάμεις δηλαδή που ήθελαν «να τα βρούν με το σύστημα» και όχι να το ανατρέψουν, με αποτέλεσμα να προδώσουν τον λαό τους και να τον οδηγήσουν σε ήττες, όταν τους δόθηκε η ευκαιρία.

Σχεδόν δύο τρισεκατομμύρια δολάρια, σπαταλήθηκαν για τον έλεγχο του Αφγανιστάν από το 2001 μέχρι σήμερα... Σκοτώθηκαν πάνω από 6 χιλιάδες ένοπλοι Αμερικάνοι αλλά και περισσότεροι από 1000 στρατιώτες χωρών του NATO... Και όλα αυτά έγιναν για να ξαναεπιστρέψουν οι Ταλιμπάν στην εξουσία. Αυτός είναι ένας εξευτελιστικός απολογισμός για τη Νο1 υπερδύναμη του πλανήτη. Αυτά τα τρις δολάρια τα στέρησαν από τις κοινωνικές δαπάνες, και δεν είναι τυχαίο πως οι ΗΠΑ είναι από τις χώρες που χτυπήθηκαν περισσότερο από την πανδημία. Στην εκστρατεία κατά του Αφγανιστάν συμμετείχε και ο ελληνικός στρατός. Είναι σημαντικό να ξαναγίνει σημαία της Αριστεράς εδώ το ζήτημα «λεφτά για κοινωνικές δαπάνες, για μισθούς και συντάξεις, όχι για εξοπλισμούς», για απεμπλοκή από το NATO. Την ώρα που έχουμε διαλυμένα νοσοκομεία και κόσμος «έμενε σπίτι» ...μέχρι να πεθάνει από Covid19, ο Μητσοτάκης, όπως και οι προκάτοχοί του, προτίμησε να δαπανούνται εκατομμύρια για εξοπλισμούς και για συμμετοχή σε συμμαχίες εξόντωσης/κατάκτησης άλλων λαών.

Παρόλο που πρόκειται για αποτυχία των ΗΠΑ, παρόλο που ηττήθηκε ο κατακτητής, δεν πρόκειται για κάποια «νίκη» του αφγανικού λαού και αυτό λογικά θα φανεί το άμεσα επόμενο διάστημα. Η αποτυχία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού δεν είναι για να το ρίξουμε στον αστικό, υποκριτικό και κίβδηλο «φεμινισμό» («οι καημένες οι γυναίκες, οι βάρβαροι αντιδημοκράτες Ταλιμπάν», καθώς η κατοχή των ΗΠΑ ούτε δημοκρατική ούτε φεμινιστική ήταν)

αλλά αμφιβάλλουμε ότι υπάρχει λόγος «πανηγυρισμών» από την Αριστερά, καθώς η αποχώρηση των ΗΠΑ δεν συνοδεύεται από την αποδυνάμωση του ιμπεριαλισμού συνολικά, από την ενίσχυση του εργατικού και αντιιμπεριαλιστικού κινήματος ή της Αριστεράς, και ότι σηματοδοτεί θετικές εξελίξεις ως γεγονός «από μόνο του». Σε κάθε περίπτωση, η λύση για την εργατική τάξη και τους φτωχούς στη γη δεν είναι ούτε ο ιμπεριαλιστικός «εκδημοκρατισμός» ούτε η ακροδεξιά ή το πολιτικό Ισλάμ. Η ελπίδα βρίσκεται στην αντίσταση των λαών απέναντι στους ντόπιους και ξένους καταπιεστές τους, στη διεθνή εργατική-λαϊκή αλληλεγγύη, στην αλληλεγγύη και στο αίτημα για ανοιχτά σύνορα και ίσα δικαιώματα στα νέα προσφυγικά κύματα που αναμένονται προς τη Δύση, και στο χτίσιμο μιας νέας επαναστατικής Αριστεράς σε Ανατολή και Δύση που θα υπερασπιστεί τα παραπάνω και θα μπει εκείνη επικεφαλής στη μάχη ενάντια στον ιμπεριαλισμό και στον καπιταλισμό.